

ROBOTLARA DEĞİL KAPİTALİZME KARŞI ÇIKILMALI

Aydınlık Gazetesi, 4 Aralık 2017

Yıldırım Koç

Son dönemlerde gazetelerde robotlar aleyhinde yazılar yayımlanmaya başladı. Robotlara karşı çıkışın nedeni de, robot kullanımının insanları işsiz bıraktığı görüşü.

Üretimde otomasyon 1960'lı yıllarda da aynı gerekçeyle gündeme gelmişti. Emperyalist ülkelerdeki bazı işçi sendikaları, otomasyonun ve robotların üyelerinin işsizliğine yol açtığını ileri sürmüş ve bu uygulamaya karşı çıkmıştı.

Robotlar gerçekten aynı işin çok daha az sayıda işçiyle ve çok daha az hatayla yapılmasını sağlıyor.

Peki, bu durumda robotlara karşı mı çıkmalıyız?

Hayır, robotlara değil, kapitalizme karşı çıkmalıyız.

ROBOTLAR İYİDİR

Robotların üretim sürecinde ve hatta hizmetlerde kullanılması üretici güçlerde önemli bir gelişmedir. Bu önemli gelişmeye karşı çıkmak, gericiliktir. Önemli olan, üretici güçlerdeki bu gelişmenin insanların aleyhine kullanılmasına engel olmak, insanlığın yararına kullanılmasını sağlamaktır.

Robotların insanlığın aleyhine kullanılmasına yol açan etmen, kapitalist üretim biçimidir. Kapitalizmde kârın artırılması öncelikli amaçtır. İnsanların işsiz kalması bir sorun değildir; tam tersine ücretlerin düşürülmesi açısından bir işsizler ordusunun bulunması yararlıdır. Bu nedenle, kapitalizm, robotlar aracılığıyla hem işyerindeki emek üretkenliğini artırır, işçi sayısını azaltarak kârını yükseltir ve işçilere bir gözdağı verir, hem de işsizliği artırarak genel ücret düzeyini düşürür.

Robotlara karşı çıkmak çözüm değildir.

Çözüm, robotlar ve benzeri teknolojik gelişmeler sayesinde emek üretkenliğinde gerçekleştirilen artışın insanların daha iyi yaşaması, kendilerini geliştirmeleri ve dostluklar kurmaları için daha fazla zaman yaratılması amacıyla kullanılmasıdır.

TARİHTE MAKİNE DÜŞMANLIĞI: LUDİZM VE KAPTAN SWING HAREKETİ

Bugün robotlara gerici bir biçimde karşı çıkışın benzeri 19. yüzyılın ilk on yıllarında İngiltere'de yaşandı.

1811-1812 yıllarında İngiltere'de işçiler, kendilerini işsiz bırakan makinelere saldırmaya ve bunları tahrip etmeye başladılar. Bu harekete Ludizm adı verildi. Söylentiye göre, Ned Ludlam isimli bir çırak, ustası tarafından azarlanınca kendisini kaybetmiş ve eline geçirdiği bir çekiçe ustasının çorap dokuma tezgahını parçalamıştı.

Ludist işçilerin makine parçalama olayları o kadar yaygınlaştı ki, 1812 yılının yaz aylarında bu eylemleri önlemek amacıyla 12 bin dolayında asker görevlendirildi. 14 Şubat 1812 tarihinde kabul edilen Tezgah Kıрма Yasası, dokuma tezgahlarının parçalanması suçunun ölümle cezalandırılmasını getirdi. Çok sayıda Ludist işçi ölüm veya sürgün cezasına çarptırıldı. Bu eylemler 1817 yılında sona erdi.

Karl Marks, *Kapital*'in birinci cildinde "İşçi ile Makine Arasındaki Mücadele" başlıklı bölümde şunları yazmaktadır: "İşçilerin, makinenin kendisi ile makinenin sermaye tarafından kullanılması arasındaki farkı öğrenmeleri öncesinde ve saldırılarını üretimin maddi araçlarına değil de, bu araçların içinde kullanıldığı özel toplumsal biçime karşı yönlendirebilmelerine kadar, zamana ve deneyime gereksinim vardı." (Marx, K., *Capital*, Vol.1, Everyman's Library, London, 1967, s.658)

İngiltere'de 1830-1831 yıllarında da harman makinelerinin tarımda kullanılması nedeniyle işsiz kalan tarım işçileri çiftlikleri basarak makineleri, samanlıkları, ambarları ve evleri yaktılar. Bunlara da Kaptan Swing hareketi adı verildi.

Bugün robotlara karşı çıkmak, 19. yüzyılın ilk yarısında İngiltere'deki Ludistlerin ve Kaptan Swing hareketi mensuplarının hatasını tekrarlamaktır ve gericiliktir. Çözüm, robotların insanlık yararına kullanılacağı bir düzenin kurulmasıdır.